

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en
Douane

Plaats en datum: Den Haag, 9 september 2022
Betreft: Verzoek om reactie op zorgpunten uit gesprekken met het Ouderpanel
Kinderopvangtoeslag
Ons kenmerk: 2022Z16542/2022D34918

Geachte mevrouw De Vries,

Individuele leden van de vaste Kamercommissie voor Financiën hebben in het kader van de hersteloperatie toeslagen verschillende malen gesprekken gevoerd met het Ouderpanel Kinderopvangtoeslag. Uit deze gesprekken zijn diverse punten naar voren gekomen die de commissie zorgen baren. Met name omdat hieruit naar voren lijkt te komen dat bestaande wetten en regels niet altijd goed uitpakken. De rode draad in deze gesprekken is dat in de hersteloperatie het emotionele stuk over het hoofd lijkt te worden gezien. Dat schuurt. Dit baart de commissie met name zorgen met het oog op de nog te behandelen Wet hersteloperatie toeslagen. De commissie stelt zich hierbij de vraag hoe dit gaat doorwerken in een nog breder pakket aan wetgeving.

Om een en ander te illustreren deelt de commissie hierbij een aantal voorbeelden, waarbij zij u verzoekt op elk van deze voorbeelden afzonderlijk te reageren.

1. In de praktijk blijken wetten niet exact uit te werken zoals beoogd. Na gesprekken die individuele leden hebben gevoerd met het Ouderpanel concludeert de commissie dat ouders zich zorgen maken of er voldoende nagedacht is over de gevolgen van de keuzes in de huidige wetgeving en of de nieuwe wetgeving hier verbetering in brengt. Herkent u dit beeld?
2. Wettelijke termijnen worden nu al niet gehaald. Hoe gaat u voorkomen dat ook bij de nieuwe wetgeving dit beeld één-op-één doorgezet wordt?
3. Hoe wordt omgegaan met geleden ondernemersschade en de beoordeling daarvan? Is daarin voorzien?
4. De zogenaamde SPUK 2-regeling (specifieke uitkering voor ondersteuning aan gedupeerden) wordt divers geïnterpreteerd door gemeenten. Vaak heeft dit te maken met autonomie van gemeenten. In de praktijk heeft dit bijvoorbeeld als consequentie dat gedupeerden bij de ene gemeente meer ondersteuning krijgen dan bij de andere. Zo zijn leden in gesprekken met het Ouderpanel gevallen ter ore gekomen waarbij gedupeerden na het ontvangen van de 30.000 euro uit de Catshuisregeling in de ene gemeente wel recht hebben op energietoeslag en in de andere gemeente niet. De commissie is van mening dat het voor ouders niet zou moeten uitmaken waar je woont. Deelt u deze mening?
5. Deelt u de mening dat gemeenten meer ruimte zouden moeten krijgen om via de SPUK 2-regeling te declareren (bovenop het pakket)?
6. Het is steeds de bedoeling geweest om de Commissie Werkelijke Schade (CWS) niet te juridiseren, maar uit gesprekken met ouders leidt de commissie af dat zij dit anders ervaren. Er wordt gesproken

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl

over een vragenvuur van juristen "of je wel een bonnetje hebt". Alternatieven die worden aangedragen betreffen onder meer het werken met ervaringsdeskundigen, maatschappelijke organisaties of het inrichten van een proces waarbij een ombudsman en persoonlijk zaakbehandelaar (PZB) tot het einde begeleiden. Herkent u bovenstaand beeld en hoe kijkt u aan tegen de genoemde alternatieven?

7. De commissie leidt uit gesprekken met ouders af dat de procedure via de CWS veel te lang duurt. Het blijkt voor te komen dat de CWS na maanden nog bij gedupeerden terugkomt om extra bewijzen te vragen. In dossiers staat vaak 'niet aannemelijk' zonder onderbouwing. De ouders krijgen er de vinger niet achter hoe het proces bij CWS precies werkt. De commissie ontvangt hierop graag een toelichting.

8. De commissie leidt uit gesprekken met het Ouderpanel af dat zij de indruk hebben dat de CWS werkt met een maximumbedrag. Klopt dit?

9. Uit gesprekken met het Ouderpanel komt naar voren dat ouders van mening zijn dat het gebruik van het schadeherstelrecht niet volstaat en niet passend is bij de geleden schade. Deelt u deze opvatting?

10. Uit gesprekken met het Ouderpanel komt naar voren dat de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) bijna overal bij zit en een eindstem heeft, bijvoorbeeld bij het gesprek met de Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC). Deelt u deze constatering?

11. Er zijn ouders van wie de pauzeknop op publieke en private schulden is vervallen en bij wie er toch weer deurwaarders op de stoep staan. Herkent u dit signaal?

12. Gedupeerde ouders in het buitenland noemen hun AOW-gat als probleem. Is hier een oplossing denkbaar waarbij een maximum wordt ingesteld?

13. Uit gesprekken met het Ouderpanel leidt de commissie af dat huisvesting een groot probleem is. Mensen kunnen geen huisvesting vinden - ook niet met urgentie. De route die nu gevolgd wordt om een urgentieverklaring te verkrijgen loopt direct via de wethouder, maar ook dit duurt heel erg lang. Gedupeerde ouders die in het buitenland hebben het recht om terug te keren naar Nederland. Aan deze ouders wordt ook ondersteuning geboden om terug te keren, maar er zijn geen woningen. De commissie deelt de zorgen van de betreffende ouders, maar het lijkt erop dat in het woningdossier het hoogst haalbare is dat gedupeerden dezelfde status krijgen als de overige personen die een urgentieverklaring hebben. Wat is uw reactie hierop?

14. Uit gesprekken met het Ouderpanel komt naar voren dat ouders van mening zijn dat reeds betaalde schulden, die voor of met de 30.000 euro uit de Catshuisregeling zelfstandig zijn afgelost en te herleiden zijn naar de kinderopvangtoeslagaffaire, teruggestort dienen te worden naar de ouder in kwestie. In het nieuwe wetsvoorstel valt te lezen dat schade uit het verleden niet hersteld kan worden en dat dit uitvoeringstechnisch ingewikkeld ligt. Ouders uit het Ouderpanel ervaren dit als onrechtvaardig. De commissie verneemt hierop graag uw reactie.

15. De noodzaak van het hebben van een notariële akte als bewijs van schuld wordt door ouders als zeer problematisch ervaren. Er is leden een voorbeeld bekend waarbij de schuld van een kind, ontstaan door leningen aan de gedupeerde ouder, door de ouder is ingediend bij de CWS. De CWS kent de schadecomponenten niet toe. De BAC adviseert in de betreffende casus de schadecomponenten wél toe te kennen. De UHT volgt dit advies niet en verwijst voor de specifieke schadecomponenten door naar de Sociale Banken Nederland (SBN). Die wijst het verzoek ook af en wil een notariële akte zien. Ziet u een proces voor zich waarbij een notariële akte niet langer noodzakelijk is? Hoe ziet u de rol van de BAC ten opzichte van de UHT? Heeft de UHT de bevoegdheid de BAC te overrulen?

Hoogachtend,

de voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,

J.Z.C.M. Tielen

de griffier van de vaste commissie voor Financiën,

M. Schukkink

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.fin@tweedekamer.nl